

**UCHWAŁA NR XIV/80/15
RADY GMINY W LASOWICACH WIELKICH**

z dnia 30 grudnia 2015 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lasowice Wielkie na 2016 rok jako części strategii
rozwiązywania problemów społecznych Gminy Lasowice Wielkie**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn. zm.), art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2012r. poz. 124 z późn. zm.), art. 18 ust. 2 pkt 15 z dnia 8 marca 1990 roku ustawy o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) w związku z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015 poz. 1390)– Rada Gminy Lasowice Wielkie uchwała co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lasowice Wielkie na 2016 rok jako część strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Lasowice Wielkie, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lasowice Wielkie.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Rajmund Kinder

Załącznik do Uchwały Nr XIV/80/15
Rady Gminy w Lasowicach Wielkich
z dnia 30 grudnia 2015 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE LASOWICE WIELKIE NA ROK 2016

Na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz na mocy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii samorząd gminy uzyskał większość kompetencji i zadań do rozwiązywania problemów alkoholowych i do przeciwdziałania narkomanii w społeczności lokalnej. To właśnie gmina ma przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności, aby zapobiegać i zmniejszać skutki alkoholizmu i narkomanii. Pomagać to znaczy minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii, niktynizmu, ale pomagać to przede wszystkim zapobiegać, edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, pokazywać jak radzić sobie z sytuacją trudną, konfliktową, jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję. Pomagać to również wspierać młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, aby nie było potrzebne "podpieranie się" substancjami uzależniającymi. Uczyć umiejętności mówienia "nie" w sytuacjach, gdy młody człowiek jest poddany presji otoczenia. Alkoholizm, narkomania, niktynizm, czy uzależnienie się od internetu to choroby, które rozwijają się latami, niepostrzeżenie. Skutki uzależnień nie ograniczają się jedynie do ograniczeń fizycznych czy psychicznej degradacji samego alkoholika, one dotyczą wszystkich osób, które żyją, pracują czy przyjaźnią się z uzależnionym.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja powyższych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lasowice Wielkie na rok 2016 zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień. Działania podejmowane w ramach niniejszego programu mają na celu zmniejszenie różnorodnych problemów powodowanych przez alkohol i narkotyki w całej społeczności lokalnej a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka. Ze względu na to, że Gmina Lasowice Wielkie jest małą gminą, na terenie której nie posiadamy ośrodka leczenia odwykowego ani poradni terapii odwykowych, zadania będą nakierowane przede wszystkim na profilaktykę I – rzędową.

Realizacja powyższych zadań opiera się na następujących aktach prawnych:

- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 z późn zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2012r. poz. 124 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015 poz. 1390),
- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2015r. poz. 163 z późn. zm.),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lasowice Wielkie na lata 2013-2020,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016.

Główną rolę w działaniach podejmowanych w ramach w/w Programu odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która współpracuje z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradniami Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu, Ośrodkami Zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Policją, Sądem Rejonowym, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi.

I.DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE LASOWICE WIELKIE.

W 2014r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lasowicach Wielkich rozpatrywała 17 spraw dotyczących osób nadużywających alkoholu. 21 spraw było rozpatrywanych w 2013r. Ze spraw z 2014r.:

- 1 wniosek został skierowany do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Kluczborku,
- 6 osób skierowano do Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu,
- 6 osób podjęło leczenie stacjonarne w Ośrodku Leczenia Odwykowego,
- w przypadku 1 osoby uruchomiono procedurę Niebieskiej Karty,
- 1 osobie poradzono, aby wniosła wniosek do Sądu o ubezwłasnowolnienie brata w celu podjęcia kroków w kierunku leczenia psychiatrycznego,
- 1 osobie poradzono, aby zgłosiła na Policji fakt znęcania się członka rodziny nad nią,
- z wszystkimi osobami, które zgłosiły się na posiedzenie Komisji przeprowadzono rozmowę interwencyjną – motywującą.

Ze zjawiskiem problemów alkoholowych łączy się ściśle zjawisko przemocy w rodzinie. Liczba Niebieskich Kart, które zostały założone w 2013r. to 14, natomiast w 2014r. założonych zostało 11 Niebieskich Kart.

Rynek napojów alkoholowych:

Wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy w 2013 roku (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców)			
1. do 4,5% (oraz piwa)	2. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	3. pow. 18%	4. razem
2.035.401,44 zł	69.070,09 zł	704.257,57 zł	2.808.729,10 zł
Wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy w 2014 roku (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców)			
1. do 4,5% (oraz piwa)	2. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	3. pow. 18%	4. razem
1.949.823,66 zł	63.652,62 zł	740.632,49 zł	2.754.108,77 zł

Jak wynika z tabel przedstawionych powyżej w 2014r. zmalała sprzedaż napojów alkoholowych w stosunku do 2013r. o 2%, natomiast w 2013r. zmalała sprzedaż napojów alkoholowych w stosunku do roku 2012 o 36%.

Jak wynika z danych, które otrzymaliśmy z Policji, liczba przestępstw popełnionych pod wpływem alkoholu w 2014r. w Gminie Lasowice Wielkie wynosiła ok. 18: tj. znęcanie się nad członkami rodziny - 5 osób (sprawa była przekazywana do Prokuratury), jazda rowerem bądź samochodem pod wpływem alkoholu – ok. 16 osób. Liczba osób nietrzeźwych z terenu naszej gminy, którzy byli zatrzymani do wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych wynosi 15.

Obecnie w Domach Dziecka przebywa 5 dzieci z naszej gminy, w tym 4 dzieci zostało umieszczonych ze względu na przemoc i problemy alkoholowe występujące w rodzinie.

Według pracowników socjalnych i dzielnicowego zmalał rozmiar problemów związanych z nadużywaniem alkoholu przez mieszkańców naszej gminy. Ludzie są bardziej świadomi o zagrożeniach jakie niosą ze sobą uzależnienia, a z drugiej strony wiedzą gdzie zgłosić problem i udać się o pomoc. Nowym problemem, który się nasila, jest natomiast uzależnienie od Internetu.

II.ZADANIA I SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU.

1.Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin poprzez:

1) działalność informacyjną skierowaną do społeczności lokalnej na temat możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu,

2) wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu m.in. poprzez dofinansowanie realizacji świadczeń zdrowotnych, programów psychoterapii uzależnienia od alkoholu, indywidualnej psychoterapii osób uzależnionych, programów redukcji szkód, programów terapii dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem oraz programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową,

3) opłacanie kosztów powołania biegłych (psycholog i psychiatra) orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,

4) ponoszenie kosztów postępowania sądowego w sprawach o zobowiązanie do leczenia w placówkach odwykowych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1) podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu i od narkotyków poprzez:

- przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu/narkotyków,
- występowanie do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej o przeprowadzenie wywiadów rodzinnych na potrzeby Komisji,
- zaproszenie osoby na rozmowę wspierająco – motywującą,
- kierowanie na badania pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu,
- kierowanie do Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu,
- motywowanie do podjęcia leczenia stacjonarnego w zakładach lecznictwa odwykowego,
- kierowanie wniosków do Sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego,
- uruchomienie procedury „Niebieskiej karty” w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie.

2) udzielanie pomocy psychospołecznej dorosłym członkom rodziny z problemem alkoholowym/narkotykowym,

3) przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym poprzez:

- pomoc ofiarom przemocy domowej oraz współdziałanie z odpowiednimi instytucjami mogącymi zapewnić pomoc prawną, psychologiczną oraz materialną,
- upowszechnianie wiedzy na temat Procedury “Niebieskiej karty” i “Niebieskiej Linii”,
- finansowanie szkoleń i kursów służących podniesieniu kompetencji w zakresie wiedzy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- edukacja rodziców w zakresie umiejętności wychowawczych,

4) pomoc psychologiczna i socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, w szczególności poprzez organizowanie i finansowanie kolonii bądź obozu z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym, zagrożonych patologią alkoholową, współpraca w tym zakresie ze szkołami i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,

5) podnoszenie kompetencji w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii poprzez organizację szkoleń.

3.Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez:

1) wspieranie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych,

2) wspieranie sołeckich programów i przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, w szczególności działalności świetlic sołeckich i działań długofalowych mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,

3) edukacja w zakresie wiedzy o szkodliwości spożywania alkoholu/narkotyków,

4) inspirowanie i wspieranie lokalnych imprez, kampanii edukacyjnych o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom,

5) profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia poprzez udział w ogólnopolskich kampaniach, m.in. w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Odpowiedzialny Kierowca”, kampanii przeciw pijanym kierowcom,

6) zakup materiałów profilaktycznych – prasy, broszur, plakatów, ulotek, pomocy dydaktycznych, książek, z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych,

7) podejmowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczanie ich dostępności i przestrzeganie zakazu sprzedawania i spożywania przez nieletnich napojów alkoholowych,

8) finansowanie warsztatów profilaktycznych skierowanych do uczniów,

9) pomoc w organizowaniu spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież z rodzin z problemem alkoholowym, dożywianie dzieci na zajęciach pozalekcyjnych,

10) udział w projekcie "AFS - Szkoła Wolna od Uzależnień. Innowacyjny projekt walki z uzależnieniami od alkoholu, papierosów, narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży", mającym za zadanie w znacznym stopniu zdiagnozować oraz ograniczyć problem uzależnień wśród dzieci i młodzieży szkolnej,

11) tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb kulturalnych (spektakle teatralne, występy muzyczne, konkursy) o tematyce profilaktycznej,

12) finansowanie programów rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowanych do uczniów, nauczycieli, rodziców,

13) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców.

4.Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

1) wspieranie działalności stowarzyszeń realizujących działania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

2) finansowanie zakupów i usług niezbędnych do realizacji działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

3) współpraca z pracownikami socjalnymi mająca na celu pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym,

4) zakup materiałów informacyjnych, edukacyjnych z zakresu alkoholizmu, nikotynizmu, i przemocy dla szkół, ośrodka zdrowia, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1) kontrola bądź wizytacja podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia na sprzedaż alkoholu w zakresie przestrzegania wszystkich warunków zamieszczonych w ustawie, zezwoleniu i innych aktach dotyczących handlu alkoholem przeprowadzanie odpowiednich czynności wyjaśniających, zmierzających do ustalenia osób dopuszczających się naruszania przepisów zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zabraniających sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub zastaw,

2) przeprowadzenie odpowiedniego postępowania pozwalającego na zgromadzenie materiałów niezbędnych do występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego bądź wystąpienie do prokuratury w sprawach związanych z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

3) opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,

4) występowanie do Wójta Gminy o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż alkoholu w przypadku stwierdzenia łamania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

6. Monitorowanie środowiska lokalnego z zakresu problematyki uzależnień i przemocy.

1) monitorowanie wszystkich obszarów gminnego programu: profilaktyka szkolna i środowiskowa dotycząca uzależnień, leczenie odwykowe, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, edukacja publiczna oraz rynek napojów alkoholowych,

2) dokonywanie analizy różnych zjawisk uzależnień i występujących w związku z tym problemów oraz ich zmienności w czasie.

7. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pracowników socjalnych realizujących zadania w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lasowice Wielkie na rok 2016:

- przewodniczący – 15 % minimalnego wynagrodzenia za pracę naliczaną pracownikom w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonego wg odrębnych przepisów,

- z – ca przewodniczącego – 13 % minimalnego wynagrodzenia za pracę naliczaną pracownikom w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonego wg odrębnych przepisów

- pozostali członkowie Komisji – 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę naliczaną pracownikom w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonego wg odrębnych przepisów,

- pracownicy socjalni za wykonanie wywiadów rodzinnych – 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę naliczaną pracownikom w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonego wg odrębnych przepisów,

- podstawą wypłaty wynagrodzeń za udział w posiedzeniu Komisji są listy obecności zatwierdzone przez przewodniczącego bądź zastępcy przewodniczącego.

8. Zasady finansowania programu:

Finansowanie realizacji zadań niniejszego programu będzie dokonywane z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszonych przez prowadzące sprzedaż podmioty gospodarcze.

9. Harmonogram wydatków Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lasowice Wielkie na rok 2016:

Dział budżetu	Rozdział budżetu	Paragraf	Nazwa podziałki klasyfikacji budżetu	Plan wydatków na 2016r.
851			OCHRONA ZDROWIA	77.000,00
	85153		Zwalczanie narkomanii	2.000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	500,00
		4240	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	500,00

		4300	Zakup usług pozostałych	1.000,00
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	75.000,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	700,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	300,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	31.000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	7.000,00
		4240	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	2.000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	31.000,00
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	1.000,00
		4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	2.000,00